

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáca-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

<i>A kiadóhivatalban átvéve:</i>	Negyedévre . 2 frt — kr.
Egész évre . 6 frt — kr.	Egy hónapra — > 80 >
Félévre . 3 > — >	<i>Vidékre postán szállítva:</i>
Negyedévre . 1 > 50 >	Egész évre . 10 frt — kr.
Egy hónapra — > 60 >	Félévre . 5 > — >
<i>Helyben házhoz hordva:</i>	Negyedévre . 2 > 50 >
Egész évre . 8 frt — kr.	Egy hónapra 1 > — >
Félévre . 4 > — >	<i>Egyes szám ára 4 kr.</i>

A kassai fegyverletétel.

Nagy az öröm Izraelben és a liberális táborban. Végre egy püspök, aki az egyházért és hazáért aggódva, megrója a küzdelmet, melyet a magyar katholicizmus az egyházpolitikai törvényjavaslatok ellen eddig folytatott, fegyverletételre utasítja papjait a szentesített törvényvel szemben, óv a hazaárulóknak feltüntetett nemzetiségek szövetségétől és beutasítja a keresztény vallást a templomok falai közé. Mig a püspöki kar újévi pásztorlevelében kimondotta, hogy minden törvényes és alkotmányos eszközzel küzdeni fog az egyházpolitikai törvények ellen: addig a kassai püspök a katolikus elvek szintelen és erélytelen fentartása mellett beszünteti a harcot, s kiérdelmi vele — a Pesti Napló, Pesti hírlap, a Nagyvárad és Szabadság dícséretét.

Természetes, hogy a kassai körlevélben a kisebb és nagyobb liberális újságok megerősítését látják azon vádjuknak, hogy a magyar kath papság bontotta meg a haza békéjét. Ez valósággal olyan, mintha a megtámadott embert vádolják csendháborítással, mert nem engedi magát szóltanul kifosztatni. Mert mit is csinált ez a sokat vádolt papság? Törvény ellen izgatott? Nem, mert az egyházpolitikai javaslatok még eddig nem voltak törvények. Forradalmat szított? Nem, hanem alkotmányadta jogával élve a sajtóban, gyűléseken, a privát életben, és valljuk meg, néha papi minőségében is — mert hát a papnak a keresztény dogmát és morált kell prédikálni; pedig a haza javán kívül éppen ezeket támadták meg az egyházpolitikai javaslatok — tehát a papság minden törvényes eszközzel küzdött, hogy e javaslatok törvénynyé ne váljanak. Igaz, hogy használtak e harcban alkotmányellenes fegyvereket is: a törvényhozás tényezőinek erőszakos befolyását; de e fegyvert nem a katolikus tábor, hanem az a liberális tábor vette

igénybe, melynek az alkotmány is csak addig szent, míg önző céljait szolgálja.

Vagy tán az a hiba, hogy az egyházpolitikai törvények ellen a jövőben is küzdeni akarunk, s a már szentesített törvények revízióját követeljük? Tán forradalomtól, vagy kulturharcztól félti a kassai püspök ur a hazát? Ez nagyon felesleges aggodalom. A magyar haza nem áll még oly gyenge lábón, hogy egy kis alkotmányos küzdelem megingatná. Hiszen ha az alkotmányos küzdelem a hazára veszélyes volna, akkor egyszerűen hazaáruló volna minden politikai ellenzék.

Alkotmányos küzdelem nem ingatja meg e hazát; de igenis megingatják annak alapjait az olyan törvények, melyek megtámadják a vallást, gyöngítik betolyását, alláassák az erkölcsöt és családot, terjesztik az istentelenséget. S aki az ilyen törvények ellen küzd, az a haza igazi érdekéért küzd. De aki ilyen törvényeket hoz, vagy azokba belenyugszik, az — ha talán jóhiszeműleg is — de a haza romlására dolgozik.

A kereszténység tiltja a forradalmat, tiltja az erőszakos ellenállást. De az alkotmányos, törvényes küzdelmet egy káros törvény ellen, ezt sem isteni, sem emberi törvény nem tiltja. — S a liberális, melyet most a katolikusok alkotmányos mozgalma úgy kihoz a sodrából, ezzel csak azt árulja el, hogy uralma nem nyugszik a nép igazi akaratán, hogy a szabadelvűség az ő szájában csak hazugság, uralma terrorismuson, nem a szabadságon épül.

S az igazi szabadelvűség szempontjából igazán érthetetlen, miért ellenzik a kormánypárti lapok és körök a revíziót. Hát mióta változhatatlanok az emberi törvények? — Hiszen mióta az emberek törvényt csináltak, ugyanazokat, ha a körülmények úgy kívánták, változtatták is. És ha rossz törvényt hozni hiba, a rossz törvényt makacsul fentartani sem nem okos, sem nem hazafias eljárás.

A kassai körlevél olyanformát is mond, mintha a magyar kath. papság valami hazaáruló elemekkel szövetekezett volna.

No hát az a kath. papság, mely mindig a nemzeti eszmékért harcolt és ha kellett szenvedett, nem szorult arra, hogy neki a hazafiságból akárki is leczkéket tarson. Ez a papság soha sem fog szövetekezni azon nemzetiségi izgatókkal, kik a magyar haza területi épsége ellen törnek vagy külföldi elemekkel czimboráskodnak a haza ellen.

Csakhogy a hazai nemzetiségeket a tulzókkal és izgatókkal azonosítani még sem járja ám. Magyarország többnyelvű lakosságot foglal magában; ez történelmi és ethnografiai tény, melylyel számolni kell. És sem a joggal, sem a szabadelvűséggel, sem a magyar nemzet lovagiaságával meg nem egyeztethető az, hogy ezen nemzetiségeket, melyek velünk századok óta testvérekként éltek jó és bal sorsban e haza földén, — most egyszerre a haza ellenségeinek nyilvánítsuk. E hazának ők is polgárai, velünk egyenlő alkotmányos jogokkal. S ha az egyházpolitikai törvényeket, illetőleg törvényjavaslatokat, melyek a katolikusokra sérelmesek, ők is vallásukra sérelmesnek találják, s ellenük alkotmányosan küzdenek épp úgy, mint a katolikusok: ez csak pogárnak polgárral, a haza egyik fiának a másikkal való alkotmányos együttműködése, de nem a haza ellenségeivel való szövetekezés. S csak nem fogunk mi katolikusok azért, mert némely nemzetiségek véletlenül velünk egy nézetben vannak — rögtön átpártolni a kormány táborába, hol szintén nem menekülnek a nemzetiségek szövetségétől; mert ott találnók a szászokat és horvátokat a kormány támogatói között.

A liberális lapok szeretnék, ha a papság és a katholicizmus szépen a templomban maradna. A kassai püspök ur is ilyenforma tanácsot osztogat pásztorlevelében. Persze, mikor a papság a kor-

mányt támogatta a parlamentben és a választásoknál, akkor jó volt és jutalomra méltó volt a politikus pap — tekintet nélkül az egyház, vallás és erkölcs körüli érdemeire! És aztán, ki tűzte napi rendre az egyházpolitikát? nemde a kormány és a szabadelvű párt? S ha a kormány egyszer bevitte a vallásba a politikát, ezzel már bevitette a vallást is a politikába. De meg a kettőt különben sem lehet teljesen elválasztani. Az ember nemcsak a templomban, hanem a magán és nyilvános életben is viszonyban van Istenével, s erkölcsi kötelességekkel bír. És a kereszténység nem privát érzélgés, hanem igazság és életelv, mely az ember minden cselekedetére és viszonyaira kihat.

Az az egy igaz, hogy a kulturharcz e hazára nézve nem kívánatos. De ha ez a kulturharcz be fog állani, annak nem a katolikusok lesznek okai, kik hosszú idő óta híresek voltak bárány türelmükről és a kormány iránti engedékenyséükről; hanem okai lesznek azok, kik a törvényeket a valással ellentétbe helyezték, s míg most is — mint a Pesti Hírlap — liberális egyházpolitika helyett radikális egyházpolitikával fenyegetőznek.

Lehet, hogy a liberálisoknak könnyű az elvekből engedni, de mi az elvekben nem alkudhatunk. És legyen bár a vallás-és erkölcsellenes intézmény százszor törvény, annak a kereszténység isteni törvényeivel szemben létjoga és erkölcsi ereje nincs. A katolikusok nem fognak erőszakkal ellenállani a vallásukkal ellenkező törvénynek, de végrehajtásában közre nem működhetnek, bele nem nyugodhatnak. Hanem minden törvény és

alkotmányadta jogukat fel fogják használni, hogy a rájuk nézve sérelmes törvény módosíttassék. S hogy mi a tenni valójuk, azt nem a kassai pástorlevélből fogják megtanulni.

Harczunk azonban legyen az elvek harcza; küzdjünk mindkét részen a meggyőződés fegyvereivel. Hiszen nem ellenségek csak ellenfelek vagyunk, egy hazának gyermekei. Mi is a haza javáért küzdünk, mi is itt akarunk élni és halni; ezt ellenfeleinknek sincs joguk kétségbevonni. És kivált a magyar katolicizmust úgy multja, mint hiveinek számaránya feljogosítja arra, hogy vallási és erkölcsi elvei első sorban vétessenek tekintetbe a törvényhozásban is.

Elveinkből egy jöttát sem engedhetünk, azok tiszteletben tartását mindenkítől megköveteljük; — kivált a napi-renden levő egyházpolitikai kérdésekben, melyekben nemcsak a katolicizmust, hanem általában a közös keresztény elveket, a keresztény családot, a keresztény civilizációt védjük. De az alkotmányos harc fegyvereit a kassai pástorlevél daczára sem, meg a liberális sajtó lármája és fenyegetése daczára sem fogjuk letenni, míg elveink diadalát ki nem küzdöttük.

* *

* *

Megvan az új kabinet. Tegnap elvi szempontból tárgyaltuk a politikai helyzetet és az új kabinetet. Kénytelenek vagyunk ma bizonyos tekintetben a személyi momentumokra is reflektálni.

Elvitázhatatlan, hogy az új kabinet névsora, váratlan meglepetéseket hozott. Jelen alkalommal igen röviden számolunk be a reánk gyakorolt hatásról.

Ime a hosszú válság megoldása az lett,

hogy mindazok, kiket a közvélemény bármely oldalról a jövő embereinek gondolt, ezuttal ki-maradtak.

S helyettök a legudvariasabban kifejezve, mind csak másodrendű egyének merültek fel. Igen nehéz választani a két egyenlően jogosult föltevés között:

Valljon csak ők képesek arra, hogy majd rajtok keresztül a fuzio keresztülvihető legyen?

Vagy csak azért választották ki s helyezték őket előtérbe, mert ha majd lejárvák magukat, értök nem lesz olyan nagy kár?!

Gróf Eszterházy Miklós Móríc beszéde.

Tegnapelőtt ment végbe a vácsi katolikus kör megnyitó közgyűlése. Ez a kör gyors léptekkel haladt át a kezdet nehézségein s a leg-szebb fejlődésnek indulva kezdi meg működését. A megnyitásra nagy számmal jelentek meg Vác város lakosai, a kath. értelmiség színe-java. De megjelentek a közel fekvő kath. körök is küldöttségileg. A budapesti kath. kört harmincz tagból álló küldöttség képviselte.

A közgyűlést Schusztér Konstantin vácsi püspök nyitotta meg; a jelenvoltakat üdvözölván, legbensőbb örömét fejezte ki a kör megalakulása fölött. A főpástorinak zajos éljenzéssel fogadott beszéde után Csávolszky József kanonok nagy hatással a kath. körök feladatairól, s a kath. egyleti élet czéljairól szólott.

Erre gróf Eszterházy Miklós Móríc az alábbi programmszerű beszédet mondotta:

*

Mióta e város határát átléptem, az igaz barátság félremagyarázhatlan rokonszenvének oly szép, oly magasztos tüneteivel találkoztam, hogy igazán zavarban vagyok s nem tudom, hogy háláljam meg önök barátságát, önök rokonszenvét. (Éljenzés.) Főtisztelendő elnökünk meghívására megjelentem az önök körében (Élénk éljenzés) és hálával fogadtam e meghívást.

Engedjék meg, hogy mindenek előtt önök testvéreinek a Budapesti Katolikus Kör tagjainak üdvözlését tolmácsoljam önöknek és ha elég melegen nem vagyok képes kifejezni mindazt, amit a Budapesti Katolikus Kör tagjai éreznek, legyenek meggyőződve, hogy e pillanat

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

A z á l o g.

— A »Tiszantul« eredeti tárczája. —

Írta: M. J.

(Vége.)

Kívül léptek hallatszottak; majd egy hang kérdé:

— Itthon van Drávay ur?

— Hamar az Istenért, itt ne találja valaki! — suttogá ijedten Drávay, megragadva a leány karját. — Itt ez az üres szekrény, álljon belé, nincs más mód!

A kis Laura maga is annyira megszeppent, hogy bujt volna akárhova, csak hogy reá ne találjanak. Ijedtében azt hitte, hogy már atyja jön keresésére. Engedelmeskedett tehát Drávaynak, ki rázárta a szekrény ajtaját s a kulcsot zsebébe tévé.

Éppen ideje volt, mert a következő perczben kopogtattak az ajtón s belépett rajta dr. Perlaki egy végrehajtóval.

— Jó napot, Drávay ur!

— Van szerencsém. Mi járatban vannak az urak?

— Kérem e végzést elolvasni s abból teljesen tájékozni fogja magát idejövételünk czélja felől, szólott az ügyvéd átnyujtva a biztosítási végrehajtást elrendelő végzést.

Alig pillantott ebbe bele Drávay, azonnal tisztában volt a helyzettel.

— Az urak téhát foglalni jöttek? Tessék. Azzal leült a dívánra, elővett egy szivart s igyekezett a lehető legközönyösebb arcot csinálni.

Az ügyvéd és a végrehajtó hozzá kezdtek a butorok összeírásához, de a követelésben levő összeg még felében sem nyert fedezetet.

— Mi van e szekrényben? Kérdé az ügyvéd.

Laura még a lélekzetét is visszatartotta.

— Semmi, egészen üres, felelt Drávay.

— Nem lehetne felnyitni?

— Oh igen... de... a kulcsát... elvesztette a cseléd — mondá, közönyösségéből kivesve, Drávay.

— Nos hát, én elhiszem önnek egy szavára, hogy a szekrény üres, mindazonáltal, mivel a követelés még nincs fedezve, tehát annak esetleges tartalmát is ezennel zár alá veszem s így kénytelen vagyok a szekrényt lepecsételtetni.

Drávay igazán kritikus helyzetben volt. Vagy felnyitattja a szekrényt, hogy a foglalókat annak üres voltáról meggyőzze, de akkor elárulja veszedelmes titkát, vagy megtörténni engedti azt, amit az ügyvéd kilátásba helyezett.

Ekkor egy jó gondolat ötlött eszébe.

— Tessék cselekedni, a mint tetszik — szólott a foglalókhöz s engedé, hogy azok ráü-sék a hivatalos pecsétet a szekrény ajtajára.

Laura ezalatt a félelemtől megdermedve állott a szekrényben s csak szíve dobogott erősen az izgatottságtól. Alig várta, hogy a kellemetlen látogatók eltávozzanak s Drávay kiszabadítsa őt kényelmetlen helyzetéből.

Perlaki és a végrehajtó, miután a jegyzőkönyvet aláírták, csakhamar el is távoztak.

— Laura kisasszony! Hogyan érzi magát — kérdé Drávay a szekrényben szorongó leánytól.

— Kérem, bocsásson ki ebből a sötétségből — sürgeté őt Laura.

— Isten látja lelkemet, kisasszony, hogy rögtön kibocsátanám, de akkor engemet csuknak be.

— Ne bolondozzék most, Béla!

— Nem bolondság ez! Amit egyszer a törvény emberei lepecsételtek, azt nekünk nem szabad feltörni, hacsak —

— Hacsak?

— Hacsak a másik fél bele nem egyezik. — S ki a másik fél? — kérdé türelmetlenül a kis leány.

— Egy negyedórai türelmet kérek, kedves Laura kisasszony; rögtön megyek és kikérem az érdekeltnek engedelmet!

— Siessen hát!

Drávay kalapot, botot vett s sietve tárta fel az ajtót; de sietségében majd feldöntött egy uri embert, ki éppen hozzá készült benyitni.

— No, vigyázzon egy kissé, kérem!

Drávay meglepetve kiáltott fel:

— Ön az nagyságos uram? Épen nagyságodhoz siettem.

— Annál jobb. — szólott Váry Andor ur mogorván. — Fialat ember! az én leányom reggel kiment a városba vásárolni s egész mostanig nem jött haza. Most már fél négyre van. Aggódom. Ön tudja, hol van.

emléke, midőn mi az önök körében megjelenünk, örökre be lesz vésvé sziveinkbe. (Zajos éljenzés.)

Nehéz időket élünk most, mélyen tisztelt uraim, válságos időket, és mi, kik a küzdelem napjait éljük, kénytelenek vagyunk visszatérni azon forráshoz, a melyből erőt és vigaszt merítettünk akkor, midőn ezen küzdelem megindult. Akkor egynéhány lelkes katolikus férfiú összejött, tömörült és megalakult az első katolikus kör. Megalakult azért, hogy tagjai kölcsönösen vigaszt nyújtsanak egymásnak, ha kimerültek a mindennapi küzdelmek fáradalmaiban. Mert tessék elhinni, hogy a közélet mindennapi harczaiban erőre van szükségünk, hogy visszatérhassunk azon támadásokra, melyeket a katolikus hit ellenfelei ellenünk intéznek. (Helyeslés.) Azért szükséges, hogy a katolikusok tömörüljenek, hogy egymásnak újabb és újabb erőt kölcsönözzenek, hogy egymástól bátorságot és vigaszt nyerve, újra meg újra megkezdhesék a harcot.

Ezen harcznak két főbb mozzanata van. Az első az, midőn a törvényhozás egyik termében elhangzott a legelső bizalmatlansági szavazat, a bizalmatlanságnak azon szavazata, melyet előidézt az ugynevezett egyházpoltikai program. Másik sarkalatos mozzanata pedig az ugynevezett löcsei képviselő választás. (Helyeslés.)

Ha visszatekintek ezen szomorú időszakra, úgy tűnik fel nekem, mintha egy egész emberöltőt éltem volna át. Az első bizalmatlansági szavazatot előidézte az ugynevezett elkeresztelési rendelet. Az ország törvényhozásának egyik háza belatván és átérve ezen rendelet veszedelmét, rosszaságát fejezte ki a felett. Ezt a rosszaságot a küzdelmek hosszú sorozata követte. Tombol a harcz, a háború a törvényhozás mindkét házában és átesapott az országra is.

Akkor támaszt és vigaszt nyertünk az ország és a magyar társadalom minden rétegétől. (Éljenzés.) Elvbarátokat ismertünk fel az ország oly vidékein, amelyről még álmodni se mertük, hogy ott párthiveink lesznek. (Élénk éljenzés.) És ezen országos mozgalom terjed, hullámokat vet és ezen áramlattal meg kell küzdeni azoknak, akik ellenük támadtak. (Élénk helyeslés.)

Bocsánatot kérek, ha e pillanatban saját magamat idézem. Egy alkalommal bátor voltam kifejezni azt, hogy hivatásunk és feladatunk nem csupán abból áll, hogy legyőzzük azon törvényjavaslatok megalkotóit, melyek oly nagy szomorúságba döntötték az országot. Az irány-nyal kell megküzdenünk és mi ezen irány el-

len a harcot továbbra is folytatni akarjuk. (Zajos helyeslés.)

Tagadhatatlan, tisztelt uraim, hogy az ugynevezett egyházpoltikai program egyes törvényjavaslatainak keresztülvitele majdnem elkerülhetetlennek látszik.

Mi tisztelt uraim, ezen törvényjavaslatok keresztülvitelét megakadályozni óhajtjuk; ezt azonban csak úgy érhetjük el, ha az erre irányzott erős akarat, mely mindnyájunk kebelében él, ellenállhatatlanul utat tör magának, magával ragadva és szervezkedésre ösztönözve mindazon rokonelemeket, melyek az országban szét-szórva és eddig elszigetelten velünk együtt éreznek. Ha ezeket a rokonelemeket egyesíteni sikerül, akkor képesek leszünk ezen mozgalomban olyan erőt kifejteni, amellyel az ellentábor kénytelen lesz számolni. (Zajos éljenzés.)

Az önök kezdeményezésének köszökhettük azt, hogy mi a központból itt a vidéken megjelenhettünk. (Éljenzés.) Oly jelenséget látok ebben tisztelt uraim, mely jövő küzdelmeinkre döntő lesz. Önök itt a vidéken megindították a szervezkedést azon az alapon, melyet mi — és ezt szerénytelenség nélkül mondhatom, — a fővárosban kezdeményeztünk. (Éljenzés.) Ez az alap a társadalmi szervezkedés. Önök e tereben a magyar társadalom minden rétegét iparkodtak összehozni és e társadalom minden rétegének közreműködésével óhajtják elérni azt, amit mi különböző helyeken és különböző utakon hangoztattunk: a katolikus társadalom szervezkedését.

Ezen katolikus társadalomnak jövőjét, azt hiszem, akkor biztosítjuk, ha nemcsak elvben és elméletileg hangoztatjuk vallásos meggyőződésünket és hithűségünket, hanem ha azt a gyakorlati életbe is átvisszük. És ámbár jól tudom, hogy köreinkből alapszabályaink szerint ki van zárva a politika, engedjék mégis, hogy röviden áttérjek a jelen eseményeire. (Halljuk, halljuk!)

Bátor voltam fölemlíteni, hogy ezen általános katolikus mozgalomnak két sarkalatos pontja van: a Csáky-féle rendelet és a löcsei képviselőválasztás.

Ismeretesek önök előtt a Csáky-féle rendelet következményei. Ismeretesek önök előtt azon harczok, melyeket e rendelet előidézt. De a legutóbbi löcsei választás körül is egy nagy kérdés merül fel: elszigetelten maradjon-e ez a választás? elszigetelten maradjanak-e az ott előfordult események? (Zajos felkiáltások: Nem!) Kívánjuk-e ezen választásnak folytatását? (Igen!)

Ha folytatását kívánjuk, akkor kérdem

önöket, tisztelt uraim, mire van szükség? — (Halljuk!) Szervezkedésre van szükség. Ezt már hangoztatták önök, hangoztattuk valamennyien, de ez csak pusztán szó. Ezen szervezkedésnek beltartalmát szeretném ismerni és azt hiszem, szeretnék ismerni önök is.

Programra van szükség. Milyen legyen ez a program? Katolikus program. (Helyeslés.)

Mit foglal magában a katolikus program? A védekezést? A támadást? Önöktől várom ezen kérdésekre a választ.

Eddig, tisztelt uraim, védekezünk. Eddig gátat iparkodtunk vetni azon liberális áramlat ellen, mely minket el akart sodorni, meg akartunk küzdeni azon irányzattal, mely minket jogainktól megfosztott.

Bevallom, hogy egy pillanatra vereséget szenvedtünk. De nem pillanatnyi vereséget szenvednénk, ha most az ellenállással felhagynánk. Szükséges, hogy a harcot folytassuk. (Zajos helyeslés.) Nem támadólag, azt nem kívánom. Mi mások jogait elrabolni nem akarjuk (Élénk helyeslés), mi csak vissza akarjuk helyezni valóságunkat, egyházunkat azon jogok birtokába, melyeket eddig élvezett és amelyeket megsebitani merészeltek azok, kiket ma ellenfeleinknek nevezünk. (Ugy van!)

És ha most újabb alakulásnak megyünk elébe, ha azt akarjuk, hogy újabb pártszervezetek lépjenek a régiék helyébe, akkor ne jöjjenek elénk azzal a kívánsággal és azzal a feltevéssel, hogy mi engedményeket tegyünk. (Zajos helyeslés.) Jól tudom, hogy minden fuzionál, vagy koalíciónál szükséges kölcsönös engedményeket tenni. De ennek nem lehet helye a mi szervezkedésünkönél, mert mi nem követelünk semmit, csak megvédelmeztük jogainkat. A részünkről teendő engedmények pedig csak jogfeladással járhatnak és ebbe én beleegyezni nem fogok soha. (Zajos helyeslés.)

Nekünk katolikusoknak kettős feladatunk van: az első visszahelyezni egyházunkat és vallásunkat azon jogokba, melyeket eddig gyakorolt. Önöknek emlékében van azon kérdések láncolata, melyet az ország hercegprímása a budapesti katolikus nagygyűlés alkalmával hozzánk intézett. Mit követelünk mi? Követelünk-e államvallást? Követeljük-e a testvérelekezettek elnyomását? (Felkiáltások: Nem!) Mi is egyhangulag nem-mel válaszoltunk akkor e kérdésekre, épügy, mint az önök köréből most felhangzott a tiltakozó nem. (Helyeslés.) mert mi csak egyházunk és vallásunk azon jogainak fenntartását kívánjuk, melyek eddig a katolikus egyház híveit kísérték a bölcsőtől a sírig. (Helyeslés.)

— Nem tudom! — felelt Drávay nyugodtan.

— De önnek tudnia kell! — kiáltott Váry.

— Nos ha kell, akkor tudom.

— Mondja meg.

— Egy föltétel alatt.

— Hogy adjam oda önnek? Nem fogom odaadni érti, nem fogom; de azért önt kényszeríteni fogom a vallomásra, — szólt haraggal Váry.

— Ne olyan hevesen, nagyságos uram — felelt Drávay — hisz még nem is mondtam el mi a feltételem?

— Hadd halljam hát!

— Engedje meg nagyságod, hogy e szekrényt, melyet egy negyed órával ezelőtt nagyságod nevében végrehajtásilag lefoglaltak, felnyithassam és tartalmát a zár alól kivéve, magamnak megtarthassam.

— Jól van, beleegyezem, de már most mondja meg, hol van leányom, — szólt Váry türelmetlenül.

— Bátorokodom előbb nagyságodat arra kérni, hogy engedélyt írásban adjon ki. — Még kitelnék attól az ügyvédtől, hogy bírói zártörés miatt bünvádi eljárást indítana ellenem.

— Adjon hát papírt s tollat.

— Kérem, méltóztassék helyet foglalni.

Váry Andor ur leült s bosszus arccal, kénytelenül megírta az engedélyt:

*Alólirott Váry Andor, végrehajtató felperes, saját veszélyemre engedélyt adok végrehajtást szenvedő alperes Drávay Béla urnak,

hogy a mai napon biztosítással lefoglalt fekete, kétszárnyu szekrényt a zár alól kivonja, azt és tartalmát magának megtarthassa.

Kelt stb.

Váry Andor.

— Nos, hol van leányom? — kérdé azután ismét, átadva az engedélylevelet Drávaynak.

Ez odament a szekrényhez, zsebéből elővette a kulcsot, kinyitotta annak ajtaját s azután csak eanyit mondott:

— Itt van!

Laura lángvörös arccal rohant atyjához s annak lábai elé borult.

— Kedves papa! bocsáss meg!

— Laura! te itt? — kiáltott fel Váry meglepetve. — Szerencsétlen leány, hogyan kerültél te ide?

Laura elkezdett sirni s nem tudott szóhoz jutni. Drávay vette át a szót:

— Eljött, megmondani, hogy nagyságod zárdába akarja őt küldeni. Senkisé látta, mikor ide jött. De közben megleptek az ügyvéd és végrehajtó s hogy itt ne találják, e szekrénybe bujtattam. Beláthatja nagyságod, hogy nem árulhattam el otlétét, midőn a szekrényt zár alá vették.

— Azonnal velem jösz, — szólt Váry Laurához, félbeszakítva Drávayt.

— Bocsánat nagyságos uram, — szólt az utóbbi, — de az engedélyvel alapján Laura kisasszonyt, mint a szekrény tartalmát, magamnál tarthatom — — —

— Fiatol ember, ne beszéljen bolondokat! — Menjünk.

E szavakkal Váry megfogta leánya kezét, de csakhamar eszébe jutott, hogy mit fognak mondan, a lakók, ha véletlenül meglátják őt, ki egyedül jött, s most leányával együtt távozik innen, a Drávay szobájából? Eszébe jutott, hogy ha e történet ki fog szivárogni, pedig bizonyos, hogy úgy lesz, mennyit fognak ő felette kacagni, gunyolódni — s hirtelen e szavakkal fordult vissza Drávayhoz:

— Ön tehát még mindig óhajtja megnyerni, leányom kezét, Drávay ur?

— Ez volt mindig és most is legforróbb óhajom.

— Es te Laura szereted őt?

— Jöttem volna-e másképp ide? Kérdé a leányka halkán és szemlesítve.

— Jól van. Drávay ur, — mondá most Váry a fiatal emberhez fordulva — odaadom önnek leányomat, de a történetéről senkinek sem szabad megtudnia semmit.

— E felől nyugodt lehet Nagyságod, biztosítá őt a tulboldog Drávay.

*

Két nap mulva Drávay egy kényelmes, négy szobás lakást bérelt ki és butoroztatott be magának. A legközelebbi választáson szolgabíró lett s elvette Váry Laurát.

Jelenleg Drávay már főszolgabíró s neje egy szeretetre méltó, csinos kis menyecske, ki nem áallja néha bizalmasabb ismerőseinek maga elmesélni, hogyan foglalták le őt egyszer bírónak!

De egy más feladata is van Magyarország katolikusainak. Midőn azt látjuk és tapasztaljuk, hogy ebben az országban megingottak azon alapok, melyeken eddig az ország ereje nyugodott, nekünk feladatunk és kötelességünk az országnak visszaadni azon alapot, a melyen állva megnyugvással és a biztosság érzetével nézhet a jövő elé. (Élénk helyeslés.)

Ezt, tisztelt uraim csak úgy érhetjük el, ha szigorúan és tántoríthatatlanul ragaszkodunk vallásunk tanaihoz és ezáltal visszaadjuk az országnak azon erőt, melyet őseink a katolikus vallásból merítettek. Történelmi feladatokat akarunk mi megoldani. Nem rejtély előttünk a jövő. Egy feladat szállt reánk őseinkről, ugyanaz a feladat, melyet őseink megoldottak akkor, mikor a keresztért harcoltak, az ország alapját megvetették és ezt tántoríthatatlanul megvédvé, az ország jövőjét is biztosították. (Éljenzés.)

Tisztelt Uraim! E pillanatot az ország katolikusaira nézve döntőnek és válságosnak kell elismernem. Mi eddig ugyszólván csak elméletileg működöttünk, elméletileg szervezkedtünk. De volt egy pillanat a közelmúltban, midőn az ország szívéből vulkánikus erővel felhangzott egy szózat, mely mindnyájunkat magával ragadott. Ez azon szózat, mely megteremtette a néppártot.

Engedjék meg, hogy ezen néppárt feladatairól röviden megemlékezzem. (Halljuk! Halljuk!) Midőn ezen katolikus mozgalom az országban megindult, midőn a szervezkedéshez fogtunk, akkor nem állt előttünk oly tisztán a feladat, hogy mi ezen szervezkedést inkább a társadalmi téren létesítsük és ezen a téren csoportosítsuk azon eszközöket, melyek e nagy küzdelmekben segítségünkre lehetnek. Midőn a néppárt eszméje a katolikusok táborában megszületett, akkor keletkezett a határozat, hogy mi egy országos párttá kívánunk alakulni és hogy a közélet minden mezéjén, a közügyek egész vonalán folytassuk a harcot azok ellen, kik ellenünk támadást intéztek.

Ez az eszme nyert kifejezést a néppárt alakulásában. Mi e pártnak tagjai vagyunk valamenynyen és hívei akarunk maradni jövőben is. (Zajos helyeslés.) A jövőben, ez annyit jelent, hogy akkor, a mikor az egész országban megindul az az alkotmányos élet, mikor az ország megnyilatkozik és bizalmát kölcsönzi azoknak, kik a nemzet fiait megérteni képesek és kik a nemzet óhajait tettekké változtatják.

Tisztelt Uraim! Ha valamennyien tagjai vagyunk e néppártnak: mi azon kapes, amely minket egymáshoz fűz? Csapán csak a vallásos meggyőződés-e? Nagyobb részt ez. De vannak ez országnak és a nemzetnek olyan sérelmei is, amelyek a szó szoros értelmében nem állnak kapcsolatban a vallásos kérdésekkel, amelyek azonban szintén orvoslást igényelnek. (Ugy van!) És ha mi csoportosulunk és vallásos meggyőződésünknek kifejezést adunk, akkor mi a keresztény tanok egészét átviszszük a közéletbe és azt kívánjuk, hogy a keresztény tanok ne csak az iskolában, ne csak a templomban, ne csak a gyóntatószékben hangozzanak el, hanem hogy az egész társadalmat, az egész állami alkotmányt áthassák. (Zajos éljenzés.) és hogy ezen keresztény felfogás, mely most különféle befolyások következtében elhomályosult, ismét törvényalkotó erőt nyerjen. (Zajos éljenzés.)

Ez azon nagy feladat, mely reánk vár: az ország társadalmának újjászervezése. Van ugyan még — hála Istennek — magyar állam, van ker. állam is; de meddig lesz ker. állam Magyarország, ha folytatni engedjük azt az irányt melyet ellenfeleink folytatnak? (Ugy van!) A néppártnak kötelessége lesz vallásos meggyőződésünknek kifejezést adni és azon jogokat, melyeket elraboltak, egyházunknak visszaszerezni; de feladata lesz a politikai életben is érvényre juttatni állami intézményeinkben mindazt, a mit az államtól követelni jogosítva vagyunk. (Élénk helyeslés.)

Keresztény párt lesz az és mivel a keresztény vallás magában foglalja a Megváltónkról reánk maradt tanok összegét, azt hiszem, hogy a midőn azt mondom, hogy a néppárt vissza akarja állítani a katolikus társadalmat ezzel nem vétek azon türelem ellen, melylyel tartozunk azon testvérekezeteknek, melyek szintén résztvesznek az ország közügyeiben és velünk

együtt egy szívvel egy lélekkel kívánják a magyar állameszme győzelmét. (Zajos helyeslés.)

Tisztelt uraim! Talán nagyon sokáig igénybe vettem becses türelmüket, (Halljuk! Halljuk!) de engedjék meg, hogy még egy fontos tényre hívjam fel figyelmüket. (Halljuk! Halljuk!) Ha a szervezkedés nagy erőt képez mozgalmunkban, akkor a szervezkedést ne tekintjük befejezettnek azzal, ha egyes városokban katolikus köröket, katolikus egyleteket alakítunk. Szervezkedésünk nyilvánuljon a közélet minden mozgalmával szemben. Valljuk be minden alkalommal őszintén, hogy katolikusok vagyunk, (Zajos helyesléssel) hirdessük ezt szóval és tettel és meggyőződésünk nyilvánulását ne nemítsa el soha semmi. (Helyeslés.)

Tisztelt uraim, érzem, hogy várakozásunk talán nem voltam képes teljesen megfelelni. (Zajos éljenzés és taps.) Talán nem tolmácsoltam elég élénken azon érzelmeket, melyeket önök táplálnak. Engedjék, hogy csak egy kéréssel végezzem beszédem és ez az, hogy ha önök innen távoznak, vigyék magukkal az egész országba azt a lelkesedést, mely önöket itt összehozta, tolmácsolja azoknak, akik ily gyűlésekben részt nem vehetnek, hogy mit érez az ember akkor, ha elvbarátok körében van. Ne kiméljenek munkát és fáradságot, járják be az országot, gyűjtsenek elvbarátokat és legyenek azon, hogy minden faluban, minden községben az eddig elszigetelt hívek tömör falankszszá egyesüljenek, a mely falanksz alkotmányos jogainkat meg fogja védelmezni. (Élénk helyeslés.)

Döngessék meg minden palota kapuját és zörgessenek minden kunyhó ablakán és hangoztassák buzdító szózatukat az egész országban. (Éljenzés.) És minden szavuk újabb megerősítésére szolgáljon azon láncznak, a mely az ország minden katolikusát egymáshoz fűzi és amelyet összeforraszt a tántoríthatatlan elvhűség, az igaz hazaszeretet és a vallásos meggyőződés tiszta hangja. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

A nagy hatást keltett s többször hosszantartó tappsal megszakitott beszéd után Fodor Imre városi főtanító szavalta el Fludorovits Zsigmond kegyesrendi tanár ez alkalomra irt szép prólóját, melyet lapunk mai számában közlünk. Kiss Ernő dr. kegyesrendi tanár pedig a kör megalakulásának történetét olvasta föl, tömör vonásokkal vázolja, hogy miként alakult meg a 76 köre Magyarországnak.

Végül Schuster Konstantin püspök megható szavakkal adta a jelenlévőkre főpásztori áldását, melyet a jelenlévők térdenállva fogadtak.

A gyűlés után banket következett, melyen háromszázan vettek részt. Az első felköszöntőt Kovács Ernő mondotta a pápára, királyra, királynőre és Schuster Konstantin püspökre, utána Esterházy Miklós gróf a kör elnökét és tagjait köszöntötte fel.

Lapszemle.

Budapest, 1895. jan. 15.

A Magyar Állam »Szomorujelenség« című alatt a kassai püspök körleveléről vezérezik. Szemére hányja, hogy egész életén át csak másodsorban élt egyházi hivatásának. A tény, hogy a püspöki karral szemben, az ő szeparátum votumát a nyilvánosság elé vitte, kihívja a kritikát. Körlevelének célja világos. Tudhatta, hogy körlevele egyetlen igaz katolikust sem riaszt vissza az akciótól, tisztában lehetett azzal is, hogy az egyházüldöző sajtó ki fogja használni levelét az akció ellen. Mit akarhatott tehát? fegyvert adni az egyház ellenségeinek kezeibe? s megakadályozni az egyházat önvédelmében? De hiszen akkor valóságos bűntárs! A kulturharczról elmondott frázisai nem a katolikusokat illetik, mert nem ők kezdték a harcot. A hazáról ne magyarozzon, mert a kik a katolikus elveket akarják az államban irányadókká tenni, jobb hazafiak, mint azok, a kik a hazafiság nevében gyertyát gyújtanak az ördögnek. Azt se mondja, hogy a katolikusok lelki vezéreinek csak a templomban van helyük, ellenkezőleg a katolikus elveket iparkodni kell az életben, a társadalomban és államban is el-

fogadtatni! De ime ő maga sem maradt meg véleménye mellett, sőt körlevelével hangulatot akart csinálni. Végül a cikkiró azt mondja: fogadják a kassai egyházmegye papjai és hívei az ő részvétét! s kérjék Isten kegyelmét a megtevédt főpásztor számára!

A »Budapesti Hírlap« Bánffy kabinetjéről vezérezik s előrebocsájtja, hogyha pártjuk komolyan veszi őket sőt a király is, mert kinevezte, hát nem marad más hátra, minthogy mindenki komolyan vegye. Bizonyosan maguk is komolyan veszik magukat. De abban, hogy ma ezt a miniszteri listát felterjesztik a király elé, ebben a helyzetnek olyan abszurduma van kifejezve, melyre az egész országban senki sem volt elkészülve. Végre a Szechenyi István, Kossuth, Deák, Andrássy, Eötvös, Horvát Boldizsár, Tisza, Szilágyi, Wekerle listáján át itt vagyunk. De nem ez a földolog. Minden kor a maga embereiből él. Jöhet még ennél mostohább idő is reánk. De mi a voltaképeni helyzet ma? Egy nagy liberális reformakció megakad a kellő közepén. Az oszlopok letörnek a király bizalmának megfogyatkozásától. Ez okkal is, mással is, a helyzet tele van oktalansággal és képtelenséggel. Szilágyi, Wekerle, Eötvös, Csáky kidőlnek. Wlassics, Erdélyi, Perczel fogják folytatni és bevégezni? De hiszen a korifeusok állnak a hátuk mögött s várják mig eljön a vihar mely elsöpri az apróságokat. S minél pályvább annál jobb. Tartják magukat állandóbb állapotokra. De hát a közönség? Talán játék, talán csel fogás az egész, de veszedelmes.

A Magyarország »Tapogatódzás a sötétben« című alatt azon kezd, hogy a magyar politikában mindig van egy sötét lyuk, melylyel számolni kell a kormányoknak. Most ez a sötét lyuk az, hogy a belügyminiszter nem Bánffy lesz, hanem Perczel. A ki ismeri Bánffy múltját, eszejárását, karakterét, hajlamait, tudni fogja, hogy ő éppen a belügyministerségre fektet nagy súlyt. És ime nem ő lesz a belügyminiszter. Ha százszor állítják, százszor lehet tagadni, hogy önszántából mondott volna le erről a tárczáról. Ime a sötét lyuk és a valóság, hogy Bécsben sem kedves a sovíniszta. Rákényszerítik Bánffyt, hogy belügyminiszternek tegye meg Perczelt. Ez által az új kabinetet megfosztják egyetlen rrkonszenves vonásától. Bánffyt ott hagyta el ereje, hol legerősebbnek volt hihető. Elszédült a bécsi levegőben, mielőtt ott járt volna. Ez a mi vezérferfiaink végzete.

Az Egyetértés szerint a mult kormány bukásából nagy tanuságokat lehet levonni. — Hasznos volt a bukás, mert a korona belátta, hogy az alkotmányosság alapelveivel ellenkező kísérlet nem sikerült. A hatalomnak a mérséklethez kell szoknia, mert az emberek az alkotmányos érzelmekbe belelélik magukat. Apponyi nem akart fuzionálni, a szabadelvűpárt pedig azért nem, mert az 1867-iki egyezményt olyasminnek tartja, mihez hozzányulni s tovább fejleszteni már nem lehet. Az új kormány bizonyára az előbbinek elveit fogja követni, de egy bizonyos, hogy az ellenzék lényegesen megnagyobbodott s így mégis csak engedni fog kelleni végre, mert az oly intézmény, mely nem fejlesztetik, az kérlelhetlenül enyészetre van itélve.

A Pesti Napló örül, hogy az új kormány kinevezését a király nem 13-án és nem pénteken írta alá, mert ez nagyon jó előjel (?) A kabinetet nehéz volt úgy megalkotni, hogy az elvi alapon erősen megálljon s mégis lehetővé tegye a pártok megbékéltetését. Méltatja az új miniszterek eddigi működését s a kabinetet nagyon képesnek tartja arra, hogy megfogja tudni álláspontját erősíteni, úgy, hogy a miniszterium nem átmeneti, hanem végleges lesz és sok érdemet fog magának szerezni.

A »Pesti Hírlap« leplezetlenül fejezi ki örömét a Bánffy-kormány megalakítása felett. Nemcsak magát az új kormány elnökét látja szivesen helyén, kinek liberális meggyőződése az egyházpolitikai reform teljes végrehajtását jelenti és akinek a »vezető államférfiak sorában talán leghatározottabban magyar és nemzeti« volta kezesség a magyar nemzeti irány mellett, hanem reményteljesen üdvözlö az őt új minisztert is, mint kipróbált szabadelvű fér-

fiakat. Erős a reménye (azt hisszük e tekintetben alig lesz társa), hogy az ujminiszterium állandó lesz és keresztülviszi a közgazgatási reformot, a jogreformokat a gazdasági és művelődési reformokat — a reakció által óhajtott eredmények és csonkítások nélkül.

A Magyar Hirlap szerint az új kormány ugyan nem valami nagy jelentőségű államférfiak tanácsa, hanem oly emberekből áll, kik határozott komoly tehetséggel bírnak s becsületes munkában nőttek fel; csak az a baj, hogy nagyon szintelen, nincs benne nagyon kiváló ember. Mindazáltal nagy jelentőségűnek tartja, hogy Bánffy nem volt kénytelen katholizálni, s hogy a szabadelvűpárt megbukott, hiába tagadja.

A Nemzet? Örömmel és megnyugvással fogadjuk azt a hírt, hogy a Bánffy-kabinet immár végleges formájában megalakult. Erős a hitünk, hogy ez öröm és megnyugvás fogadja, üdvözlő az új kormányt az egész országban (!) Így kezd, így folytatja az üdvözlő sorokat és elárulja azt a titkot (?) hogy az új kormány a szabadelvűpárt husából és véréből való és nincs benne egyetlen ér sem, mely attól idegen.

Az egyházpolitikai reformok fentartása és a még hátralevő javaslatok keresztülvitele az új kormány vállaira borul és ez a kabinetnek sikerülni fog, mert a Bánffy-kabinet aféle helytartótanácsa lesz a visszavonult Weckerle-kormányának, állandóságát biztosítják az egyének és a szabadelvűpárt.

Ezen kívül agyondicséri a szabadelvűpártot, Bánffyt és a dicsériákat végzi eképen:

»Amily osztatlan, igazi örömelesz ebből a szabadelvű haladás (?) hiveinek; a szabadelvűség titkos és nyílt ellenségeire nézve ép oly keserves csalódást fog hozni — ismét.« Majd meglátjuk!

A »Pester Lloyd« szerint a Weckerle-kabinet nem lehet összemérni a Bánffy-kabinetet. Amaz a megtestesült reformbuzgalom, ebben csak a harcban kifáradottak egyesültek. Hanem azért az új kormány tagjainak tagadhatatlan érdemük, hogy vállalkozni mertek, mert parányi bátorság és határozottság a politikában többet ér, mint a fontolgató, tétlen szemlélődés. Másrészt a mai helyzetben a kormány részéről türelem és önmegtartózkodás szükséges, nem pedig hadakozó lelkesedés, mely sebeket ad, de kap is egyszersmind. A fő most az, hogy az egyházpolitikai törvények végrehajtassanak és hogy a készülődő pártalakulásban veszteség ne legyen. Erre a feladatra pedig egészen rátermet az új kabinet.

A Nemzeti Ujság fájdalmasan konstatálja a 75-iki fuzió óta beállott visszafejlődést, melynek hü tükrét mutatja a most alakult kabinet a kik kilencz tizedrészének eddigi parlamenti szereplése éppen annak az organumnak állandó pihentetésében állott, mely a parlamentben legkevésbé nélkülözhető. De a mi legkomolyabb az egész válságban, annak a meggondolása, hogy hova vezéreltetett eddig, s hova vezethet még ezután a liberálisnak nevezett alkotmányosság örve alatt üzött az az önző hatalmi politika, mely nálunk uralkodik.

A N. P. Journal a Bánffy-kabinetéről ír s megdicséri az új kormányelnököt, hogy volt bátorsága a jelennek nehézségei között kormányt alakítani. Az új miniszter-lisztát jellemezvén, örömet fejez ki, hogy annak tagjai nem idegenek, sőt sympathikusok is szerinte; és hogy ha nem nagyságok is, de nem ismeretlen nagyságok. Az új kormány nem áll eszmei magaslaton, nem bír parlamenti talentummal, nincsenek szónokok benne, hanem legalább becsületes férfiakból áll, a kiktől bizton feltehető, hogy szándékosan nem fogják megakadályozni és veszélyeztetni a liberális alkotásokat.

NAPTÁR.

— Január 16. —

Szerda. Róm. kath. Marzell. Prot. Marzell. Gör. kel. 7 óra 25 p., nyug. 4 óra 23 p. Hold kelte

11 óra 21 p., nyug. 10 óra 4 p.

Január 16. Kereskedő ifjak táncestélye a Zöldfában.
 „ 17. Jogász táncestély a Sasban.
 „ 19. Zenekedvelők tánczsal egybekötött estélye a Sasban.
 „ 20. Nagyváradi fodrász és borbély ifjuság táncestélye.
 „ 21. A nagyszalontai dalárda hangversenye.
 „ 23. Vadász-bál Szalárdon.
 „ 26. H. Tiszti-estély.
 „ 26. A belényesi ipartestület táncmultsága.
 „ 26. Molnárok bálja a »Zöldfában«.
 „ 27. A Szépítési-egylet közgyűlése.
 „ 27. A nagyváradi 48-as kör estélye.
 „ 31. Nagyváradi román ifjuság táncestélye.

Február 9. Kereskedő ifjak köre bálja.
 „ 10. A »László malom« rendkívüli közgyűlése.
 „ 10. A nagyváradi iparos ifjak önképző körének táncestélye a Zöldfa szállodában.
 „ 16. Jelmezes tiszti estély.
 „ 17. Református bál a Fehete Sasban.
 „ 26. Zenekedvelők zeneestélye a Fekete Sasban.

Márcz. 16. Zenekedvelők philharmoniai hangversenye a Sasban.

UJDONSÁGOK.

* Dr. Beöthy László főispán tegnap Budapestre utazott. Utazása összefügg a kormányválsággal, amennyiben affőispánok állása bizalmi állás.

* Gyászjelentés. Körffy Lajos, mint férj saját kis fia és az alulírottak, valamint az összes rokonság nevében fájdalomtól sujtott szívvel jelenti, hogy forrón szeretett felejtethetlen neje, illetőleg édes anyja, leányuk, menyé, testvérük és sógornőjük Körffy Lajosné szül. Mészáros Rózsa, e hó 14-én, hajnali 1/2 órakor, életének 26-ik, legboldogabb házasságának 1-ső évében, három heti szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után az Urban jobblétre szenderült. A boldogultnak hült tetemei e hó 16-án délután 1/4 órakor fognak I. ker. Krisztina-körut 57. sz. a. a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a németvölgyi temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat az elhunynak lelki üdvéért e hó 17-dikén reggel 9 órakor fog a krisztinavárosi plébániatemplomban az Urnak bemutatni. Budapest, 1895. jan. 14-én. Áldás, béke poraira! Mészáros Imre és neje szül. Körffy Rózsa, szülők. Körffy Ferencz és neje szül. Hofbauer Irén és gyermekeik, Körffy Károly és neje szül. Reindl Jolán és gyermekük, Körffy Mária özv. pathi Nagy Kálmán és gyermekei, Körffy Crescentia férj. Striss Sándorné és gyermekeik, Körffy Ilona férj. Deme Béláné sógorok és sógornők, Mészáros Mariska férjezett Kováts Józsefné, Mészáros Erzsike, Mészáros Karola testvérek, Özv. Körffy Károlyne szül. Saly Mária anyós.

* Zeneestély elhalasztása. A »Nagyváradi zenekedvelők egyesülete« által f. hó 19-én rendezni szándékolt XV-ik zeneestély a közreműködésre felkért katona-zenekarnak a kitűzött napon Gyulán egy jótékonycélu előadásra való elfoglaltsága következtében, f. hó 22-ikén — kedden — mint az előre jelezve volt — felterítés mellett tánczsal egybekötve a »Fekete Sas« szálloda nagytermében fog megtartatni, melyre az egyesület összes tagjai és a zene iránt érdeklődők tisztelettel meghívotnak. Ezen estélyre az egyesületi tagok állandó és évi szabadjegyei érvényesek. Mindazok, kik nem tagjai az egyesületnek, az estély alkalmával a pénztárnál, személyenkint 1 frt belépti díjért válthatnak jegyet. Az estély kezdete pontban 8 órakor. Megjegyzés. Amennyiben a folyó évre érvényes szabadjegyek az idő rövidsége következtében minden tagnak az estélyig nem lennének kézbesíthetők, kéretnek az illető tagok jegyeiket f. hó 18, 19, 20, 21 és 22-ik napjain délelőtt 10—12 óra közt az egyleti helyiségben

(Nagyteleky-uteza, polgári fiu-iskola) alólírott igazgatónál kiváltani. Róz Mihály, egyesületi igazgató.

* A belügyminiszter államfogházban. Perczel Dezső az új belügyminiszter, ha csak királyi kegyelmet nem kap, rövid idő múlva a szegedi államfogház lakója lesz. Gróf Szapáry László országgyűlési képviselővel együtt, a kivel tudvalevőleg még a tavasszal párbajt vívott. A bűnvádi eljárás ellenük foganatosítván, mentelmi joguk a képviselőház által néhány héttel ezelőtt felfüggesztetett és a rövid idő múlva kitűzendő végtárgyaláson a vádlottak padján ott fognak ülni gróf Szapáry László és Magyarország belügyminisztere — Perczel Dezső.

* Köszönetnyilvánítás. Br. Königs-warter Herman földbirtokosnak, a Diósi Ignác fia Lajos ezégnak s a Hunyady-malom igazgatóságának a László-malom munkásai részére tett nemesszivü adományaikért hálás köszönetüket nyilváníttják a megsegített munkások.

* Panasz a közúti vasut ellen. Midőn a nagyváradi közúti vasut részvénytársaságnak Nagyvárad városa a koncessziót megadta, engedélyokmányában feltételül kikötötte, hogy azon vonalakon, ahol a pályatesthez a házak közel esnek, csak lassan szabad közlekednie. Eddig nem igen merült fel a menetsebesség ellen panasz, de tegnap a rendőrkapitányi hivatalnál S. Gusztávné bejelentette, hogy egy idő óta a közúti vasut reggel 5—6 óra között olyan gyorsvonatszerű sebességgel közlekedik, hogy a házak falai megrepedtek és specziel az ő házának még gerendázata is annyira meg rongálódott, hogy helyszíni szemlét kér. A helyszíni szemle alkalmával be fogja jelenteni kárkövetelését és a találandókhoz képest még esetleg a mozdonyvezető megbüntetését is kéri az okozott károk megítélésén kívül.

* Molnárok bálja. A László-malom volt munkavezetői derék dologba fogtak. Közvetlen szemtanui levén annak a nyomornak, melyben a malom munkásai hibájukon kívül estek, elhatározták, hogy ezek segélyezésére a társadalom jószívűségét a legdiskrétebb formában veszik igénybe. Január 26-án a Zöldfában molnár-bált rendeznek. Belépti-díj: személyjegy 1 frt, családjegy 2 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. A jövedelmet a László-malom munkanélkül maradt munkásainak segélyezésére fordítják. Jegyek a megbízott tagoknál s este a pénztárnál válthatók. Tegnap este egy küldöttség járt ez ügyben szerkesztőségünkben, kiknek felkérésére készséggel hívjuk fel a jószívü közönséget, hogy a nyomorba jutott munkások részére adakozzanak.

* A nagyváradi keresk. kóroda-egylet betegsegélyző pénztára az 1894. esonka évről tegnap terjesztette be az iparhatósághoz számadását, mely szerint bevett tagjárulékból 239 frt 50 krt és így a pénztári maradvány 162 frt 44 krral, összesen 401 frt 94 kr állott rendelkezésére. Ebből kiadott táppénzt 28 frt 80 krt, gyógyszerre 15 frt 12 krt, egyéb kiadásokra 306 frt 1 krt, vagyis összesen 349 frt 93 krt. Maradt 1895. évre 52 frt 1 krja.

* Vád alatt egy hirlap miatt. Egyik helybeli lapban valami nagyon megtetszhetett Schvarcz Laura kisasszonynak, mert megküldte azt a számot B.-Csabán lakó édes atyjának. Ez ugyan nem képez büntetendő cselekményt, de amiért vád alá került, ezzel mégis kapcsolatos. Nevezetesen azt hitte Laura kisasszony, hogy neki is van annyi joga, mint az ujságkiadóknak és csak egy krajczáros bélyeget illetett a szalagra. Ezért postarövidítéssel vádolják és erősen kutatják a lakását. Önkéntelenül eszünkbe jut, hogy vajjon az a sók irka-firka, ami ebben az ügyben valószínűleg felmerül, nem fog-e több kiadást okozni a postakincstárnak, mint amennyit remél a büntetés-pénzből?

* **A difteria terjedése ellen.** A belügy-miniszter legközelebb szétküldött rendeletében hatályon kívül helyezte a difteria meggátlása tárgyában eddig kiadott utasításait és egészen új eljárásra hívta fel a hatóságok figyelmét. Az új rendelet a napokban érkezett meg Nagyvárad városához és ismertetése helyett azt tartjuk felemlítendőnek, hogy az utasítások kevés kivétellel megegyeznek azon városi szabállyal, melyet dr. Horványi Ferenc városi főorvos terjesztett be a törvényhatósághoz elfogadás végett még akkor, midőn a körrendelet meg sem született. Ez a körülmény is kétségkívül azt mutatja, hogy a közegészségügyünk kitűnő szakavatott egyén kezébe van letéve.

* **A nagyvárad ipartestület jótékonyasági bizottsága** az elaggott és munkaképtelenné vált iparosok alaptökéjének kezelésére vonatkozó szabályzatát jóváhagyás alá beterjesztette az iparhatósághoz, de onnan pótlás végett visszadták, mert az alapszabályok 4 példányára és az elfogadásról szóló előjárásági jegyzőkönyvre is szüksége van a hatóságnak. Együttal arra is fel lett hívva az ipartestület, hogy a szóban forgó alaptöke számadásos kimutatását is csatolja az iratokhoz.

* **Kettős könyvvezetés.** A nagyvárad pénzügyigazgatóság polgármesteri hivatal figyelméig különös körülményre hívja fel. Kettős, magyarul dupla könyvvezetésnek lehetne nevezni azt, hogy a városi adóhivatalnál a hátrányok törlését későn vezeték be a könyvekbe, s így a törlés mint túlfizetés mutatkozik, a hátralék pedig egyszerűen kimarad. Ezen eljárás megszüntetése iránt a főszámvevőt javaslat-tételre hívta most fel a polgármesteri hivatal.

* **Sajátságos hajsza** játszódott le az orsova-budapesti személyvonat lugos-temesvári utrészén. Midőn a vonat a lugosi állomást elhagyta, egy ismeretlen ember ugrott föl a mozdonyra s könyörgött a gépésznek, vinné el ingyen Temesvára, mert egy krajczár pénze sincsen s okvetlen be kell ma jutnia a városba. Nehogy a vonat hirtelen megállásával nyugtalanítsák az utasokat, a mozdonyvezető és fűtő elhatározták, hogy a legközelebbi állomásig elviszik az idegent. Alig közeledtek azonban az állomáshoz, az idegen hirtelen leugrott a mozdonyról s eltűnt az éj sötétjében. De mire a vonat az állomást elhagyta, emberünk megint csak ott termett a gépen s ekkor nyílt pályán megállították a vonatot, hogy a vonat-személyzet segítéit igénybe vehessék. Az ismeretlen mint Günther Lajos krajnai illetőségű, munkanélküli lakatos igazolta magát, mire a kalauz becsukta egy II. osztályu szakaszba, hogy Temesvárról át legyen adható a rendőrségnek. Gyárvaros és Temesvár-Józsefváros állomások közt azonban, úgy látszik, az idegennek sikerülhetett kinyitni a szakasz ajtaját, mert a végállomáson megint hült helyét találták. Az esetet följelentették a rendőrségnek.

* **Gyufaoldatot ivott.** Fess Mihály a neve annak a gavallérnak, aki Weisz Léni cselédet annyira kihozta sodrából, hogy tegnap délután egy csomag gyufát tett a poharába és mikor a víz már elég mérges volt, egy kortyra kiitta. Nem esett kutya-baja sem, csak épen gyomorfájásról panaszkodott. Mikor kérdőre vonták, miért tette, röviden csak az felelte, hogy Miska rosszul bánik vele. Mikor figyelmeztették, hogy többet ilyet ne tegyen, röviden azt válaszolta, hogy megteszi biz ő máskor is...

* **Kijött lutriszámok.** Nagyon álmódott a minap egyik munkatársunk, t. i. hogy a 7. 13. és 43. számok a lutrin kijöttek. Csak azt nem nézte meg, melyik helyen, mert felébredt. Nosza, szaladjon János, tegye meg a három számot, itt az öt hatos. János meg is teszi hűségesen a brünni húzásra. Jön a nagy nap. Nézi munkatársunk, hát kijött mind a három szám. Kijött, de — a lebergi húzáson. Morál: más-kor ne küldj lutriszámot tenni senkit, hanem tedd meg magad.

* **A bíró előtt.** Visszaszivom a panaszt, mondta a bíró előtt Bagi Gábor ácsmester, mikor látta, hogy a szekerczével való megtámadtatást a czolstock miatt, — melyet panasza szerint Szabó Sámuel követett volna el ellene;

— az ő koronás tanú (így nevezte tanuit) nem igazolták. — Sőt azt állították róla, hogy szesz-es állapotban volt s a sérülést, mely láttele-tében kitüntetve volt, mástól kaphatta. — Végre ellenfelével kibékült, de azzal nem, hogy a földi igazságszolgáltatás nem adott hitelt az ő szavának.

* **Csengetyü húzó uracsok.** Néhány fiatal urnak különös pasziója, hogy az esteli órákban a házak csengetyüit meghuzgálja, ez esetben tréfával kibolondítja a házbelleket. — Jó lesz felhagyni vele, mert számíthatnak reá a csengetyüvel meghuzgálják a füleiket is.

* **Megbocsájtathatlan.** Még azt megbocsátom bíró ur kérem Marinak, hogy mindenféle rosz-nak elmondott. De hogy még részegesnek is nevezett, az már mégis tulságos mondja Szidi, a Mari volt barátja a bíróság előtt. Soha sem iszom, tette hozzá szemérmesen, mert nincs mit! — Vagy ugy!

* **Karperecz és postatakarékpéztári könyv.** A rendőrségnél kerültek egymás mellé; az egyiket találta Kuthy rendőr, a másikat Frank Gyula asztalos-tanoncz. Mindkettő át-vehető igazolás után a rendőrségnél.

* **Telefon-koncert hat város közt.** A temesvári városközi telefon-hangverseny szombaton éjjel az ottani vígadó nagytermében óriási közönség jelenlétében szenzációs sikert aratott. Budapestről fel 300 kilométeres távolság Hlaváts Kornél kir. mérnök magyar népdalai és Plas Lenke asszony alt-énekésné dalai csodás közvet-lenséggel voltak hallhatók, ugyszintén a szegedi és szabadkai dalárdák és zenekarok előadásai. A tetszés azon-ban akkor érte el tetőpontját, mikor Aradról R. Réthy Laura a »Traviata« nagyáriáját virtouz színezettel énekelte a telefonba s itt minden egyes hang kristály tisztán volt hallható a nagyterem minden zugában. Hasonló hatást ért el ugyanazon primadonna kettőse Mezei Mihály aradi tenoristával. Pompásan adta vissza a telefon a temesvári színházban éneklő Kaposi Józsa énekesné dalait is. A hangversenyt közelebb megismétlik.

* **Pinczerek nyugdíja.** A nyugdíjintézetek létesítése körül a társadalom minden rétegében erőlyes mozgalom indult meg utóbbi időben. A pinczerek is belátták, hogy amint az egyleti életet meg lehetett teremteni, sőt felvirágoztatni juttatni szivós összetartással, nem fog nehezebb munkával járni az országos nyugdíjintézet léte-sítése sem. A mozgalom minden vonalon és így Nagyváradon is, megindult az üdvös cél eléré-sére. Nálunk a »Nagyvárad pinczeregylet« elő-készítő bizottságot küldött ki kebeléből Sauer Kálmán elnöke alatt, amely már eddigelé is beszerezte az alapszabálytervezetet és tíz per-selyt is készítettett azon célra, hogy a nagyobb üzletekben a »jókedvű« adakozók filléreikkel áruljanak hozzá ahhoz a nagyobb szabású jóté-konyasághoz, mely az elaggott, vagy munkakép-telelné vált pályatársait van hivatva megmen-teni az elzüllesztől.

* **Órült vagy részeg.** Farkas Jánosné sirva panaszkodott, hogy férje késsel fenyegeti és mellette veszélyben van az élete. Rendőr-ségünk segítségére sietett a kétségbeesett asz-szonynak és a férj viselkedéséből azt az im-pressziót merítette, hogy elme zavart lehet. A brutális embert orvosilag megvizsgáltatják és attól van függővé téve az ellene megindítandó eljárás.

* **Az „Angyal-bolt“ adósal.** A nagyvárad rend-őrségnek nap mint nap megvannak a maga kliensei. A panaszfelvételi szoba még a szent ünnepek alatt is meg-teklik az összeférhetetlen emberekkel. Egyiket nagyobb, másikat kisebb elvi differencia kerget az ősz hajú Koll-mann biztos elé, aki azt se tudja sokszor, melyiket in-tézte el hamarább. Tegnap is erős nap volt, pedig a tör-ténetek nem voltak valami szenzációt keltők. A többek közt Onye Antal is beállított hozzá, bevádolta Fodor Sándor favágót, aki erőszakkal elvette tőle a nyakbavaló kendőjét. Hogy miért vette el? Ez volt az első kérdés, a mire a bekísért vádlott rögtön megadta a feleletet: azért, instálalom alásan, mert adósok vagyunk az »Angyal-bolt«-ba és ő semmit sem akar fizetni! Hát miért adó-sok együtt? volt a második kérdés. »Azért instálalom alásan, mert hát »bagoly-hiten« élünk... — Elme-hetnek!

* **A békés-csabai kaszinó** ez évi választó közgyűlésén a többek között szóba került a »Bolond Istók« című élezcslap is, és a kaszinó

némely tagja annak kiutasítását indítványozta. A dolog szavazásra került s végre is 23 sza-vazattal 22 ellenében a lapot megtartották.

* **Örökös keresnek.** Özv. Karaguly Sán-dorné néhai nagyvárad lakos végrendeletében 300 forintot hagyományozott egyik távoli ro-konának: Steklán Ferenczné Karaguly Erzsé-betnek, akinek lakása ismeretlen a hagyatéki bíróság előtt. A szegény nő valahol cselé-deskedik és sejtelve sincs arról, hogy pénze van letétben. Legutóbbi tartózkodási helyére irtak át és kérték a nyomozását.

* **Jó helyre került.** Leesett Boromissza Já-nos koporsója az állványról s egyenesen a nyitvalevő pinceajtón beesett a pinczébe. Vi-gasztalólag szól az egyik jelenlevő: Jó helyre került, ugyis szerette a bort egész életében.

* **Rendőri apró hírek.** Csirkekofa nem állja meg, hogy elővásárlást ne csináljon, a rendőr meg viszont azért áll posztón, hogy vigyázzon. Ebből keletkezett az a esetepaté, mely miatt Papp Jánosné asszonynak a bírós-ág előtt lesz kellemetlensége. — Hetyke legény Balogh Sándor szekeres és az oláh embert — mint mondani szokta — nem sze-reti. Meg is mutatta tegnap a virtusságát, Kórá Mitru kiskéri atyafit úgy megesapta az ostarával, hogy kihasította az orrát — Egy talyiga marhajárlatot szállítottak teg-nap a rendőrséghez, olyanokat, amelyeknek már senki sem veszi hasznát, mert az állatok, melyekre vonatkoztak, régen vágóhidra kerültek. Hivatalosan meg fogják semmisíteni a passzusokat: így rendeli ezt a törvény.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-43, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskóh-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kótról 10-10, 8-02.	Gyoma-Kót felé 7-00, 2-05.
Érmihályfalváról 8-15, 9-22.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

Irodalom.

„**Hitszónoklati Folyóirat.**“ Megjelenik Sze-geden havonként 5 ivnyi tartalommal. Szer-keszti Urbán Juvenális. Hoz az év minden vasár- és ünnepnapjaira jó szent beszédeket, eles egyházi írásoktól: azonfelül különféle alkalmakra is. Hoz nagyobbíti beszéd-sorozatot min-den évben, sőt hitelemző beszédeket is. — Ára egész évre 4 frt. — Ugyanezen folyóiratból ujabban külön lenyomatban megjelent »A szent kereszt« nagyobbíti szent elmélkedések, Meer után írta Márton Mátyás ó-kanizsai plébános ára 40 kr.

Előfizetési felhívás.

A Népies Egyháztörténet I. k. 12 iv megjelent. Az egész mű 70—80 ivre terjed. — Ára kötetenkint 60 kr. Etiam erga sacra. — Régi óhaja a népnek, hogy egyszerűen megirt történelemből ismerje meg egyházának törté-netét. Nem számokat tanulni, helyneveket em-lézni, hanem hitében megszilárdulni óhajt a magyar nép. A jelen egyháztörténelmet akár prédikációnak is el lehet mondani. Isten ujjja szemlélhet benne, amey a kath. egyház érdekében intézi a népek történetét. Sokat nem mondunk róla; tolle et lege! — A népnek szántuk és azért adjuk olyan olcsón. Ha 300 előfizető jelentkezik, ugy a mű június végén kikerül sajtó alól. Jelentkezhetni: az »Oktató Népkönyvtár« szerkesztőségében. — Pozsony, Ferencziek.

— **Megrendelési felhívás.** Neuville Del-fina (vagy a francia forradalom templomfosz-togatói) című kath. regényre. A kath. iroda-lom terjesztése a leghathatósabb eszköze, a nép vallásos érzülete megszilárdulásának. Ez veze-

tett bennünket midőn fél év előtt Szeverin ezimű regényt kiadtuk. Kath. olvasó közönségünk nagy mohón kapkodta szét a példányokat. Jelen regényünk sokkal aktuálisabb s azért azt hiszem érdekesebb is. Sok vonás van benne a mi katolikus egyházunk jelen sorsából. Kath. kaszinók és egyesületek ne mulasszák el a jelen munkát megrendelni. Ifjaknak és öregeknek egyaránt tanulságos olvasmányt nyújt. Ára nagyon csekély. Fűzött példány 35 kr, kötve fél vász. ar. nyomás 50 kr, egész vászon ar. nyomás 70 kr. Megrendelhető az »Oktató Népkönyvtár szerkesztőségében Pozsony, Ferencziek.

REGENY-CSARNOK.

Az utolsó forint.

(Eredeti elbeszélés.)

Irt: B. P.

(Folytatás.)

Egyhangu élet volt az nagyon, melyet András folytatott. De kárpótolta őt az a hála, melyet az inségből kimentett család tanusított iránta, meg az elismerés, melyben új főnökétől részesült.

Tisztességes helyeken fel szokták ismerni s tudják méltányolni a jó tulajdonságokat. Az új főnök csakhamar tisztában volt új segédjével s csak azt sajnálta, hogy aránylag szerény üzletében nagyobb tevékenységi kört nem adhatott neki.

Egy napon azután felszólítá, valljon nem volna-e hajlandó egy barátjához és üzlettársához, hozzá illőbb s egyszersmind jövedelmezőbb állásba belépni?

Ha András egyedül állott volna föltétlenül elutasította volna ezt az ajánlatot, mert semmiképen sem kívánta magát kiragadtatni a teljes elfeledtetés jótékony homályából. De így, a hogyan, körülményei alakultak, eszébe jutott, hogy a jobb állás és fizetés által szegény nevelő atyját és ennek családját fokozott kényelemben részesítheti, másrészt arra is gondolt, hogy ez elmúlt időben ugyszólván egész kinézése változott, mivel pedig nevét is megváltoztatta, alig lehet attól tartania, hogy felismerjék.

Tehát elfogadta az ajánlatot. S a bemutatás másnapra lőn kitűzve.

Kissé izgatottan ment föl ezen a napon András az üzletbe. S azonnal észrevette, hogy a mellékhelyiségben, hol főnöke rendszeren dolgozni szokott egy másik uri ember is van jelen.

Soha sem volt gyengéje a kíváncsiság s most is csak ösztönszerűleg pillantott oda.

De a kit látott és felismerni vélt, kíváncsiságát ugyancsak felgerjesztette s valósággal kémkedni kezdett az üveg ajtón át.

A két ur egy ideig az ablaknál állott. Halk beszélgetésbe voltak elmerülve. András aggodalmasan figyelt, mikor láthatná meg jobban az idegent.

De midőn ez utóbb lehetségessé vált, András mondhatatlan ijedtség fogta el. Az idegen nem volt más, mint a kiért magát tolvajnak jelentette fel, nem volt más, mint Lászi Ede.

Egy percig szinte megdermedve állt helyén András. S persze arra gondolt, hogy ime menyinyire üldözi őt a sors, ime újra tönkre van téve.

Elhatározása hamar készen volt. Innen menekülni kell. S meg is tévé erre előkészületeit. De közben Lászi véletlenül szintén kitékintett az üzlethelyiségbe s meglátta Andrást.

Kirohant a szobából s hangosan kiáltá: — Görög! — hiszen ez Görög! — s hozzásietett és megragadta azt karjánál fogva.

András teljesen kijött a sodrából. Könyörögni akart, de egy árva szónak sem birt ura lenni. Szíve lázasan dobogott. Halántékai erősen lüktettek.

Végre összeszedte magát és kiszakította magát Ede kezéből s egy hatalmas szökéssel a boltajtónál termett, hogy úgy a hogyan volt kalap nélkül elmeneküljön.

Felrántotta az ajtót, de amint ki akart szökni, egy érkező férfiuba ütközött.

Reátekintett. Korábbi főnökét Hatvanit ismerte fel.

Mintegy önkénytelenül vissza fordult és hátrált ez elől.

De ez is felismerte s meghatározhatatlan hangon kiáltá:

— Ejnye ni, hiszen ez Görög! a mi kedves Görögünk!

András a végső eszökhöz folyamodott. Térdre borult s remegő hangon könyörgött:

— Uram! kegyes jó uram! ha már egyszer irgalmazott tegye meg még egyszer és bocsásson el!

— De már ezt nem teszem, — viszonzá amaz. — elég baj volt, hogy akkor szabadon eresztettelek, már most bizony megcsiptelek és viszlek.

S betuszkolta őt a másik szobába.

Ekkor Ede szólt:

— Hála az égnek, kedves bátyám! csak-hogy megfogtad a szökevényét, a ki az én kezemből már kimenekült.

A szegény András megsemmisülve állt a kettő között s kétségbeesve várta azt mit fognak majd fölötte határozni.

Hatvani most barátjához és üzlettársához fordult:

— Barátom! bocsáss meg azért, hogy még nem is üdvözöltelek. De láthattad, hogy el voltam foglalva azzal, hogy ezt az embert valahogyan el ne szalaszszam. Régóta keresem, de hát hogyan is gondolhattam volna, hogy itt bujt el?

(Vége következik.)

TÁVIRATOK.

A program.

Budapest, jan. 15. (Saját tud. táv.) Az új kormányelnök szombaton nyilatkozik majd a képviselőházban a kormány programjáról. Hir szerint röviden végez majd ezzel. Ki fogja jelenteni, hogy az új kormány bírja a király bizalmát s hogy az új kabinet programjának sarkpontját az egyházpolitikai reform végrehajtása képezi. Ezután fogja a közigazgatás kérdését még pedig oly értelemben, hogy a kormány nem szándékozik ezt a kérdést a folyó országgyűlési ciklusban a törvényhozás elé vinni. Bánffy Dezsőnek egyáltalán nincs szándékában, hogy tulmenjen a legszükségesebb kijelentéseken.

Eskületétel.

Budapest, jan. 15. (Saját tud. táv.) Az új miniszterium holnap délelőtt 11 órakor teszi le az esküt a király kezébe. Az eskü után az egész miniszteriumot közös kihallgatáson fogadja ő Felsége. E kihallgatásnál jelen lesznek a Wekerle kabinet tagjai is, ami egészen új és szokatlan eljárás.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 15. (Saját tudósítónk táv.) A képviselőház január 19-én szombaton délelőtt 10 órakor ülést tart.

Bánffy és a 48-asok.

Budapest, jan. 15. (Saját tud. ered. távirata.) A szabadelpártnban Bánffy Dezsőnek egy nyilatkozatát kolportálják, amely szerint az új miniszterelnök biztositást nyert volna az iránt, hogy a függetlenségi és 48-as párt harminczkét tagja őt támogatni fogja. Hiteles forrásból vett értesülés szerint ez a hir merőben valótlan, mert az új kormány még csak elnézésre sem számíthat a függetlenségi párt részéről.

A hátralevő két javaslat.

Budapest, jan. 15. (Saját tudósítónk táv.) Szilágy József a főrendiház elnöke ma meglátogatta Bánffy Dezsőt, akivel a főrendiház által el nem fogadott egyházpolitikai törvényjavaslatok dolgában behatóan tanácskozott. E tanácskozás eredménye szerint a két törvényjavaslatot a felekezetenküliséget illetőleg még egyszer a felsőház elé terjesztik s csak akkor módosítják, ha a főrendiház újból elveti azokat. A zsidó vallás recepcziójáról szóló javaslatot egész terjedelmében fönntartja az új kormány is.

Tanácskozások a primással.

Budapest, jan. 15. (Saját tud. táv.) Bánffy Dezső báró tegnap fölkereste Vaszary biboros hercegprimást, akivel hosszan konferált a helyzet dolgában. Ma délelőtt meg Wlassits Gyula az új vallás és közoktatási miniszter járt a főpásztornál.

Dankó József halála.

Budapest, jan. 15. (Saját tud. táv.) Dankó József, pristinaí czimzetes püspök pápai prelátus, a pozsonyi társaság prépostja az éjjel Pozsonyban meghalt. A megboldogult a hatvanas években a bécsi egyetem tanára, sőt egy izben a teológiai fakultás dékánja volt. Több jeles műtörténelmi munkát irt, amelyekért a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjának választotta. Hagyatékában igen becses irodalmi s különösen műtörténelmi gyűjtemények vannak.

A lelépő miniszterek.

Budapest, jan. 15. (Saját tudósítónk táv.) Bécsi lapok szerint a most lemondott kormány számos tagja részvénytársaságoknál fog állást elfogadni. Wekerle vagy a Pesti Kereskedelmi Bank rég üresedésben lévő elnöki székét, vagy a Pesti hazai takarékpénztárnál Dániel Ernő távozásával megüresedett elnökséget fogja elfoglalni. Hieronymi az Unionbank által alapítandó magyar agrárbank elnöke lesz, míg Lukács a saját teremtményének, a magyar folyam és tengerhajózási vállalatnak fog élére állni.

Rablógyilkosság Miskolczon.

Budapest, jan. 15. (Saját tud. táv.) Miskolczon az éjjel rablógyilkosság történt. Eddig még ismeretlen gonosztevők betörték Helle kereskedő boltjába és lakásába, ahol Hellenét, két gyermekét és az inasgyereket meggyilkolták, aztán 70 frt készpénz elrablása után megszöktek. A hatóság messze menő intézkedéseket tett a gonosztevők elfogatására, de eddig még nem akadt a nyomukra.

A király utja.

Budapest, jan. 16. (Saját tud. táv.) A király ma délelőtt fél tizenkettőkor az udvari külön vonattal Gödöllőre utazott s délután négy óra után megint visszatért a fővárosba. Utjában Paar és Bolfras hadsegédei kísérték.

Különfélék.

▷ **A hőmérő.** Vissza viszi kántor uram a boltosnak a nemrég vásárolt hőmérőt: — Fogja, Salamon ur, nekem ilyen hőmérő nem kell, 'sz rossz ez, nem emelkedik feljebb sohasem a 10-ik foknál. Mire a boltos mérgesen felel: — Ez jó hőmérő, csak a rossz társaságban sülyedt olyan mélyre.

▷ **Orvos:** Ne egyék sokat, ne igyék sokat, maradjon este otthon, ne dohányozzon sokat s tornásson meg sétáljon sokat!

Beteg: De doktor, ha mindezeket meg akarnám tartani, nem kellene orvost hivatnom!

▷ **Jelenet.** Férj: Ah, megcsaltál!... Gonosz teremtés!... De ez hihetetlen! Hihetetlen! Nő: Hát ki mondja, hogy elhidd?!

▷ **Biztatás.** Vendéglős: Na csinos ember az ön barátja. Spitzner ur. Husz forintommal tartozik és most már nem jár ide. Jogász: Ne féljen, én addig járok önhöz, a meddig csak hitelez.

▷ **Nem részesedett benne.** Szolgabíró: Mihály, hát ebből a kalamárishól hova lett a tinta? Hajdu: Biz azt — ha meg kell valani — kiöntötte az irnok ur egy papirosra, osztán mind felnyalta, de nekem — Isten a tanum — egy csöppet sem adot belőle.

▷ **Fiakkeres humor.** Ur: Fogja erősebben a gyepőt, különben eliramodik a lova. — Fiakkeres: Nagyságos ur, valóban tulságosan hizelgőleg nyilatkozik a gebémről.

▷ **Felvilágosítás.** — Papa miért énekelnek a költők mindig a májusról? — Azért, mert a májusi járadék a legjobb papir.

Közgazdaság.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. január 14.

Erősebb kínálat következtében a buza árak 2—5 estek. — Eladatott 15.000 métermázsa hazai buza.

Határidő üzlet. Csöndes hangulat; esökkenő árak. Buza tavaszra 6:63—6:67 frt. — buza őszre 6:97—7:00. — Rozs tavaszra 5:52—5:54. — Tengeri májusra 6:20—6:24. — Zab őszre — — —. Káposzta-repece augusztus—szeptember 10:60—10:65.

Téglleges gabna-árak:

	m. m.	súly	effectiv ár
Buza, tiszavidéki	100	83 k.	6:92 $\frac{1}{2}$
» »	200	80:5 »	6:80
» »	200	82 »	6:77 $\frac{1}{2}$
» »	100	81:5 »	6:77 $\frac{1}{2}$
» »	100	82 »	6:85
» »	100	81:5 »	6:92 $\frac{1}{2}$
» »	100	81:3 »	6:95
» »	200	80 »	6:87 $\frac{1}{2}$
Buza, felsőtiszai	300	83:0 »	6:92 $\frac{1}{2}$
Bihari	200	80 »	6:75
Buza, pestmegyei	1100	81:5 »	6:80
» makói	3000	81 »	7:05
» szerb	500	79 »	5:60
Rozs	—	— »	5:40
Árpa	—	— »	—
Zab	200	— »	6:32
» »	200	— »	6:02 $\frac{1}{2}$
» »	200	— »	—
Tengeri	—	— »	—
» orosz	—	— »	—
Repece	—	— »	—
Köles	—	— »	—

Sertés-üzlet.

Kőbánya, január 14. Készlet: 119.428 drb. Urasági öreg kövér I. rendű: 42 $\frac{1}{2}$ —43 $\frac{1}{3}$ kr.; közép: 42 $\frac{1}{3}$ —43 $\frac{1}{3}$

kr.; süldő kövér: 44—44 $\frac{1}{2}$ kr.; sovány: 43 $\frac{1}{2}$ —44 krajczár; Román: — — —; Szerb kövér 42 $\frac{1}{2}$ —43 krajczár; könnyű 40—42.

A budapesti érték-tőzsde hivatalos árjegyzései

1895. január 14.

Befizetés	Az értékpapír neve	Árfolyam
	Aranyjáradék	4 $\frac{0}{10}$ 124:25
	Koronajáradék	4 $\frac{0}{10}$ 99—
	Magyar regále-kötv.	4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ 101:25
	Magyar földteherm. k.	4 $\frac{0}{10}$ 97:50
	Tiszai és szegedi nyer.	4 $\frac{0}{10}$ 144—
	Oszt. aranyjáradék	4 $\frac{0}{10}$ 100:50
	1860. államsorsj.	5 $\frac{0}{10}$ 163—
	Kisbirtokosok földhit.	5 $\frac{0}{10}$ —
	» » » » »	4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ 103:00
	Magyar földhitelint.	4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ 101:00
	» » » » »	4 $\frac{0}{10}$ 98:25
	Magy jelzáloghitelb.	4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ 101:00
	Pesti magy. ker. bank	4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ 100:50
	» » » » »	4 $\frac{0}{10}$ 97:50
500	Pesti magyar keresk. bank	1336:00
300	Egyesült főv. takarékpénztár	1325:00
300	Magyar orsz. közp. »	860:00
1000	Pesti hazai első »	9200:00
1000	Első magy. ált. bizt. társ.	4000:00
500	Első bpesti gőzmalom r. t.	2200:00
150	Victória gőzmalom	250:00
160	Kőbányai gőztéglagyár t.	985:00
100	Magy. aszf. részvény társ.	302:00
20	Salgótarjáni kőszénbánya	780:00
400	Ganz és társa	2125:00
	Arany cs. és kir.	5:84
	» 20 frankos	9:84
	» 20 márkás	12:14

Szerkesztői üzenet.

G. F. urnak. Helyben. Ugy látszik, önt félrevezették azzal a halálozási hírrel. Nagyon sajnáljuk, hogy a családnak kellemetlenséget okoztunk, de annál inkább örülünk, hogy az ön jó forrásból meritett híre ezáltal illetékes részről meg lett czáfolva. Együttal kívánunk W. M. urnának mielőbbi felgyógyulást és hosszú életet.

Szent László-nyomda-részvénytársaság

Nagyváradon, Apáczai-utca 3. szám.

Ajánlja magát a nagyérdemű közönségnek mindennemű könyvnyomdai munkákra, úgy mint:

Napi és heti folyóiratok, irodalmi művek, iskolai értesítők, úrlapok, rovatos ívek; továbbá diplomák, részvények, oklevelek, bizonyítványok, eljegyzési és esketési kártyák, névjegyek, gyászjelentések, béli meghívók, tánczrendek, számlák, árjegyzékek, körlevelek, jegyzői, ügyvédi és közjegyzői nyomtatványok, valamint falragaszok legizlésesebb kivitelben való előállítására, úgy fekete mint színes nyomással a legjutányosabb árak mellett.

Raktáron tart egyházi nyomtatványokat, u. m.: **Kereszteltek, Egybekeltek és Megholtak anyakönyve, ezeknek kivonati izei, Templomszámadási ívek, Bevétel- és Kiadás, Alapítványi jelentések,** stb. stb.

Megrendeléseket elfogad a nyomda üzletvezetője.

A nyomda egészen újonnan a legdivatosabb és izlésesebb betűkkel, valamint légszesz-motorral van felszerelve és elsőrendű munkaerők fölött rendelkezik.

Mindezeknél fogva vagyunk bátor vállalatunkat a t. cz. közönség szives pártfogásába ajánlani és maradunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad, 1894, december hóban

(5) 0—11

A Szent László-nyomda-részvénytársaság.

→ Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. ←